

OB PROGRAMSKO VOLILNI KONFERENCI SOCIALISTIČNE ZVEZE
RAZGOVOR Z DRAGO ČERNOŠEM

Ne sme nam zmanjkovati volje in časa, čeprav vedno ne bomo najbolj uspešni!

Še nekaj dni nas loči od seje programsko volilne konference občinske organizacije SZDL. Frontna organizacija v teh zaostrenih družbeno ekonomskih in družbenopolitičnih razmerah prevzema nase del bremena, kar pomeni, da njena vloga postaja vse izrazitejša. O tem kako v občinski organizaciji SZDL premoščamo sedanja in razvojna vprašanja, ali je SZDL dovolj mobilizatorska in ali zna in zmora prislunhiti najširšim interesom občanov, je tekel razgovor s sedanjim predsednikom **Dragom Černošem**, ki je tudi kandidat za to dolžnost v prihodnjem mandatu.

Občinski konferenci SZDL se izteka štiriletni mandat. Kaj v tem trenutku zaznaja njeno delo in vlogo?

Černoš: »V tem obdobju smo sicer napravili korak naprej, vendar številna vprašanja ostajajo tudi v delu SZDL odprta. Mislim na tista vprašanja s katerimi se naši občani dnevno srečujejo, a so marsikdaj pri tem nemočni. Mnogo več kot doslej se obračajo prav na forume SZDL tu v občini z namenom razreševanja problemov nezadostne razvitosti okolja v katerem živijo. Skupaj z ostalimi frontnimi deli si kar najbolj skušamo prizadevati k razreševanju tega.«

Ali to pomeni, da so pristojne službe in včasih tudi samoupravne poti premalo učinkovite in je tudi rezultat tega, da se »baza« bolj naslanja na občinske forume?

Černoš: »To pomeni tudi to. Vsekakor (ne) učinkovitost strokovnih služb pogojuje iskanje politične podpore pri SZDL. Naj navedem enega izmed najbolj svežih primerov iz KS Barje. Krajani in vodstvo KS se čutijo nemočne v doseganju rezultatov pri asfaltiranju ceste v Črno vas, nemočni so ob dejstvu, da so se na nekaterih hišah v bližini novozgrajene obvoznice pojavile razpoke kljub predhodnim opozorilom...«

Ali je tako organizirana Socialistična zveza lahko učinkovita pa tudi dovolj močna, da takšno stanje preseže?

Černoš: »Tu je prisoten problem. Lahko namreč prispevaš in zahtevaš od pristojnih, da se problemov lotijo, ni pa nujno, da smo ob skupnem angažiranju z organizacijo SZDL na terenu pri doseganju rezultatov s strani teh služb tudi uspešni.«

Govorimo predvsem o nivoju občine. Ob teh in takšnih problemih pa se zdi, da bi morala biti močnejša SZDL tudi na terenu. Ali je temu tako?

Černoš: »To drži. Ugotavljamo in to nesporno velja, da bi morala Socialistična zveza na terenu – torej v KS preko uličnih in vaških odborov v fazi snovanja razvojnih načrtov uskladiti in poenotiti. Le enotna akcija SZDL lahko privede do njene večje učinkovitosti tudi navzven. Žal pa se mnogokrat srečujemo že s težavami znotraj krajevne konference SZDL. Primer s Turjaka to že potrjuje. Tamkajšnje turistično društvo ima svoj pogled in željo po razvoju, vodstvo KS pa svoj. Usklajevati te interese je težko, ker se ne poenotijo in uskladijo tam, kjer bi se morali v KK SZDL. Neodgovorno je zatorej v danem trenutku to zahtevati ob občinski SZDL, kjer zasledujemo primerni cilj v SZDL – uveljavlja-

nje in poenotenje življenjskih in bivalnih interesov.«

Tudi na območju naše občine se v zadnjem času vse bolj srečujemo s pojavi in različnimi pogledi do varstva okolja in za katere se zdi, da niso poenotene in prediskutirane znotraj SZDL.

Černoš: »Teh vprašanj je precej in vedno več jih bo. Uspešno varovanje okolja je še vedno vprašanje, ki nikjer v svetu nima dokončnega odgovora. Pa vendar bi morali te odgovore skupaj s stroko iskati znotraj Socialistične zveze in jih tudi usklajevati. V mislih imam predvsem poenotenje stališč raznih organov in skupin za varstvo okolja. Pri slednjih je še vse preveč prisoten njihov negativistični pristop v smislu rušenja podanih predlogov. Njihovo vlogo zadržimo predvsem pri iskanju konstruktivnih rešitev, ne pa zgolj njihovo spremljanje in nasprotovanje. Zavedati se moramo, da so za naše življenjske pogoje prostori nujni. S tem živimo in bomo živeli. Vprašanja, na katera lahko damo odgovore, pa zadevajo naša prizadevanja, da so ti posegi čimmanj boleči. Naj osvežim primer Hrastenic. Varstveniki okolja so se v razpravo vključili, a žal razen skrajne kritike ni bilo slišati niti ene pobude kako k sanaciji tega postopka pristopiti. Zoperstavljali so se vsem argumentiranim strokovnim rešitvam. Sanacija v skupščini ni bila sprejeta, storili zatorej nismo nič in ostajamo zopet na začetku poti.«

Zdi se torej, da tako zahtevani in željeni razvoj naše občine včasih z zelo ozko oblikovanimi pobudami zaviramo?

Černoš: »Kot najmanj razvita ljubljanska občina v vsakem planskem obdobju sprejemamo pogumnejše razvojne odločitve, ki so nesporno rezultat želje in zahtev domala sleherne krajevne skupnosti. Želimo hitrejši in boljši razvoj, predvsem pa ekonomsko trdnjši. To pa zahteva poseganje v prostor, katerega pa imamo v primerjavi z drugimi ljubljanskimi občinami precej. To pa ne pomeni razsipavati z njim, ampak ga čim manj boleče in čim bolj racionalno namenjati temu razvoju. Opiranje novih industrijskih in obrtnih con so zahtevne naložbe predvsem z vidika komunalne opreme in predstavljajo velike naložbe celotne družbe. Zatorej posamični odklonilni interesi in pogledi, čeprav so pod okriljem krajevne skupnosti, ne smejo in ne morejo imeti prednosti, čeprav to ne pomeni, da se v celoti ne upošteva mnenje KS.«

Sem in tja je slišati očitke, da se na področju naše občine usmerjajo manj aktivne naložbe!

Černoš: »Živimo v mestu, ki je prostorsko omejeno. In kot sem dejal je občina Ljubljana Vič-Rudnik po površini večja od vseh ostalih ljubljanskih skupaj. Zato je razumljivo, da bodo nekatere tovrstne investicije naprimer odlagališča... pač našle mesto stran od ožjih bivalnih prostorov. Preseči moramo filozofijo, da je vse življenju nevarno. Bolj je treba zaupati stroki, ta pa mora bolj obvezujoče sprejemati odgovornost za svoje rešitve.«

Poleg teh vprašanj pa se socialistična zveza srečuje tudi z drugimi?

Černoš: Vsa že omenjena vprašanja, ki zadevajo neposredno življenje morajo najti mesto razreševanja predvsem v delegatskih skupšči-

nah. To pa pomeni, da ostaja prva skrb SZDL skrb za boljše delovanje delegacij, pa ne samo tistih za občinsko skupščino temveč tudi za samoupravne interesne skupnosti in pa predvsem tiste s področja materialne proizvodnje. Žal še vedno ugotavljamo, da se na sejah občinske skupščine še pojavljajo vprašanja, ki zadevajo delo materialnih SIS. Za te pa velja ugotovitev, da njihove odločitve ostajajo še vse preveč rezultat odločitev strokovnih služb. Ta premik je potrebno storiti, saj bomo tudi tako lažje ugotavljali pa tudi izpostavljali odgovornost, katera je sedaj še vse preveč splošna, načelna i uniformirana.«

Socialistična zveza še vedno ostaja frontna organizacija!

Černoš: »Res je. Zato menim, da mora Socialistična zveza odigrati večjo vlogo pri delu družbenopolitičnih organizacijah, družbenih organizacijah in društev v smislu koordinacije pa najsi bo to na nivoju občine ali krajevne skupnosti. Zdi se, kot da frontni deli v okviru SZDL še vse premalo poenotijo in predvsem izpostavijo nek problem, ki ga sicer glede na svojo vlogo znotraj svoje organizacije ali društva razmeroma dobro obvladujejo. Skupni pogledi in poti razreševanja pa morajo trdno najti mesto prav v SZDL, ki je le-taka lahko tudi učinkovitejša.«

Ali SZDL dovolj uspešno pritegne k svojemu delu tudi društva, ki jih v naši občini ni malo?

Černoš: V naši občini deluje 295 društev, kar predstavlja ogromen potencial organiziranih občanov po interesnih dejavnostih z razmeroma zelo dobrimi rezultati. Nekatera društva se zelo dobro vključujejo v delo. Njihova pripravljenost za delo je velika in odmevna, žal pa po drugi strani srečujemo tudi primere, ko delo SZDL zanemarjajo. Čeprav so po strokovni plati izjemno dobro organizirane – na primer lovci.«

Nikakor ne moremo mimo vprašanja problemov družbenih dejavnosti, ki nas spremljajo v vsem svojem obsegu že nekaj let. kaj je za njihov boljši položaj storila SZDL?

Černoš: »Teh problemov se v SZDL še kako zavedamo. Predstavljajo sestavni del naših aktivnosti, najaktivnejše pa k njenim razreševanjem pristopamo v okviru mestne organizacije SZDL. Vprašanja materialnega položaja družbenih dejavnosti, pa tudi vprašanja, ki iz tega položaja izhajajo, so nemalokrat precej angažirala socialistično zvezo. Žal pa vse preveč ugotavljamo, da je kljub vsem naporom storjenega zelo malo. To pa pomeni, da je treba z vztrajnostjo in upornostjo te probleme izpostavljati in reševati tako preko SZDL in druge družbenopolitične organizacije ter predvsem skozi skupščinski sistem.«

Živimo v zaostrenih razmerah, tako ekonomskih kot družbenih, za katere je značilno, da se pravzaprav še zaostrujejo. Čutiti je manjšo motiviranost, malodušje in brezvolje. Kaj lahko za premostitev tega stori socialistična zveza kot najmočnejša organizacija?

Černoš: Res je, da nas to v vsakdanjiku spremlja. Recepta v tem trenutku ni. Prevladovati morata razum in strpnost, ki naj imata ob dobrem delu in poštenih odnosih prednost tudi pri razreševanju problemov, ki nas bodo še trli. Za vse to pa nam ne sme zmanjkovati volje in časa, čeprav ne bomo vedno uspešni.«

JANJA DOMITROVIČ

BOLJŠE KOT
V ZDRUŽENEM DELU

Eva Rupert z Iga to zna ceniti

Tako kot delavci v združenem delu, imajo tudi delavci pri obrtnikih pravico in obveznost, da se stalno izobražujejo in s tem pridobivajo in izpopolnjujejo svojo strokovno usposobljenost glede na delovne potrebe in razvoj obrtne delavnice. V ta namen deluje že od leta 1974 Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, Ljubljana.

»Sklad so na pobudo sindikata ustanovili obrtniki in pri njih zaposleni delavci maja 1974. leta. V njem namensko združujejo sredstva po določilih kolektivne pogodbe in s tem omogočajo izobraževanje delavcev za strokovnejše opravljanje del in nalog. To omogoča doseganje boljših rezultatov svojega in skupnega dela v obratovalnicah samostojnih obrtnikov. Sedaj je v skladu okrog 7500 delavcev in delavk,« je dejal. Sklad vodijo skupaj obrtniki in delavci zaposleni pri obrtnikih. Tako sestavljajo skupščino sklada in odbor samoupravne kontrole sklada delegati, ki jih izvolijo obrtniki v obrtnih združenjih in delegati, ki jih izvolijo delavci v osnovnih organizacijah ZSS delavcev pri obrtnikih. Skupščina šteje 30 članov, od tega 16 delavcev in 14 obrtnikov. Odbor samoupravne kontrole sestavljajo 4 delavci in 3 obrtniki. Skupščina ima predsedstvo sestavljeno iz 5 delavcev in 4 obrtnikov ter 3 člansko komisijo za izobraževanje.

Že sam naziv okvirno opredeljuje namen sklada. Nam lahko dopolnite to osnovno informacijo?

»Osnovni namen sklada je omogočanje izobraževanja delavcev tako, da sam organizira nekatere oblike izobraževanja ali pa povrne določene stroške delavcu, ki se izobražuje.

Tako sklad delavcu, ki se po predhodno sklenjenem dogovoru izobražuje za potrebe dela v obratovalnici, kjer je zaposlen, praviloma povrne celotne stroške vpisnine in šolnine, stroške prevoza, obveznih učnih knjig in pripomočkov, nadomestilo bruto osebnega dohodka za čas izobraževanja oziroma opravljanja izpitov in morebitne druge stroške, ki jih ima z izobraževanjem. Delavcem, ki se izobražujejo v lastnem interesu, pa sklad povrne stroške vpisnine in šolnine, izjemoma pa tudi druge stroške, če komisija za izobraževanje ugotovi, da bi bilo potrebno iz socialnih razlogov.

Sklad omogoča tudi družbenopolitično izobraževanje delavcev oziroma delegatov izvoljenih v razne organe.

Dalje omogoča delavcem, da spoznajo strokovne dosežke in pogoje dela v sorodnih organizacijah združenega dela ter razvoj tehnologije doma in po svetu. Zato organizira strokovne ekskurzije in obiske strokovnih sejmov ali pa zagotovi sredstva OO ZSS delavcev pri obrtnikih in občinski obrtnim združenjem za te namene.

Prav tako pa omogoča delavcem, da razvijajo in bogatijo svojo splošno kulturno raven, saj zagotavljajo brezplačne vstopnice za prireditve ljubljanskega Festivala, za predstave v Operi, Drami, Mestnem gledališču Ljubljana, Šentjakobskem gledališču, pa tudi v Stalnem slovenskem gledališču v Trstu.«

To področje delovanja imajo delavci pri obrtnikih izredno dobro urejeno. Pa je tako tudi v praksi?

»Osnovni problem je premajhno zanimanje delavcev za izobraževanje, kar je po našem mnenju posledica neprimerne vrednotenja znanja, predvsem pa še vedno preslabe obveščenosti delavcev o možnostih, ki jih jim nudi sklad. V zadnjih štirih letih financiramo skladi za izobraževanje posebno glasilo »Delavec v smostojnem osebnem delu«, s katerim skušamo o svojem delu obvestiti čim širši krog delavcev. Delavci ga dobivajo brezplačno na naslov obrtne delavnice. Žal pa povratne informacije kažejo, da ga nekateri ne dobijo, številni pa ne berejo. Zato se poslužujemo tudi drugih sredstev javnega obveščanja in sicer predvsem Radia Glas Ljubljane, Radia Trbovlje in občinskih glasil SZDL.«

Kje pa delavci pri obrtnikih lahko dobijo najbolj neposredne informacije o skladu?

»V osnovnih organizacijah zveze sindikatov delavcev na področju samostojnega osebnega dela, v občinskih obrtnih združenjih, v posameznih sekcijah občinskih združenj ter predvsem na sedežu sklada na Miklošičevi 26 v Ljubljani ali po telefonu 312-533.

Iskrena dobrodošlica v Levstikovih Retjah

Levstikovi veličini v spomin

Ob umirajoči stari lipi ob Levstikovi domačiji v Retjah so v nedeljo 16. novembra posadili novo. Simbolično in s pomenom. Obujala bo spomine in izročilo velikega slovenskega sina – pisatelja Frana Levstika, kateremu je zibel stekla prav v tem okolju. Ob spominski plošči pa bo odslej stal tudi pisateljev doprni kip – darilo kiparja Jakova Brdaja.

Slovesno ga je odkril njegov rojak Jože Javornik. 100 let se je izteklo od Levstikove prezgodnje smrti in v rahlo sneženi belini se je zbralo mnogo domačinov in kulturnih delavcev, ki so ob izbranim programu v odlični izvedbi velikolaškega kulturno umetniškega društva Primož Trubar prislunhili tudi pomenljivim besedam slavnostnega

governika, dr. Matjaža Kmeclja – členu predsedstva CK ZKS.

Globoko doživeto in iskreno se je tudi današnji slovenski rod poklonil spomenu našega Frana Levstika. A vendar velja zapisati, da je bil nedeljski dogodek na Retjah pravzaprav slepa slovesnost. Velikolaški Levstikov dom je že v petek 13. novembra gostil slovenske pesnike in pisatelje, ki so se zbrali na literarnem večeru, v njegovi dvorani pa so v soboto prvič odmevali zvoki Štuhčeve Galusade v izvedbi okteta Gallus ter pesmi, ki so jih na temo levstikove poezije uglasbili slovenski skladatelji in zapeli domači pevci.